

Asia: VN/26873/2024

## **Lausuntopyyntö: Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (NKV-direktiivi) täytäntöönpano; työryhmän mietintö**

### **Direktiivin suhde nykytilaan**

**Mitä huomioita teillä on kansallisen nykytilan ja direktiivin suhteen arvioinnista? Pyydämme arviossanne keskittymään siihen, mitä direktiivi näkemyksenne mukaan edellyttää vähimmäistasolla.**

Käräjäoikeuden mielestä arvio kansallisen sääntelyn suhteesta direktiivin edellyttämiin vähimmäisvelvoitteisiin on tehty kattavasti.

### **Keskeiset ehdotukset**

**Mikä on näkemyksenne esityksen keskeisistä ehdotuksista ja suhteesta direktiivin edellyttämään vähimmäistasoon? Pyydämme kommentoimaan jokaista kohtaa erikseen kunkin otsikon alle.**

Direktiivin näkökulmasta keskeistä on asianomistajan (uhrin) suojelun tarpeen arviointi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä asianomistajan ohjaaminen tukipalveluiden piiriin.

### **Asianomistajan suojelun tarpeen arviointia koskeva ehdotus**

Ehdotuksen mukainen asianomistajan suojelutarpeen arviointi voi parantaa asianomistajan asemaa verrattuna nykytilaan. Kuten oikeuskansleri lausunnossaan korostaa, esitutkintaviranomaisen tulisi kuitenkin jo voimassa olevan sääntelyn perusteella ryhtyä ehdotettuihin toimenpiteisiin muidenkin rikosten kuin seksuaalirikosten ja lähisuhdeväkivallan osalta. Ehdotetusta sääntelystä ei siis saa seurata sitä, että muissa tapauksissa kynnys suojelutoimiin olisi korkeampi. Yleisesti voi todeta, että esitutkintaviranomainen voisi käyttää nykyistä enemmän väliaikaista lähestymiskieltoa suojaamistoimenpiteenä.

### **Rikoslain muuttamista koskeva ehdotus**

Ehdotus liittyy direktiivin 7 artiklan d kohtaan, jota käsitellään mietinnön sivuilla 39 - 41. Mietinnössä todetaan, että yksityiselämää koskevan tiedon levittämistä koskeva rangaistussäännös ei välttämättä kata direktiivin asettamaa velvoitetta säätää henkilötietoja sisältävän materiaalin levittäminen rangaistavaksi, koska ei ole selvää, että yksityiselämää koskeva tieto kattaa sen, mitä direktiivissä tarkoitetaan henkilötiedolla. Myöskään julkista kehottamista rikokseen koskeva rangaistussäännös ei kata riittävästi artiklan velvoitetta. Mietinnön sivulla 51 käsitellään direktiivin artiklaa 13, jonka

mukaan rikoksen vanhentumisaika ei saa muodostua esteeksi direktiivin 3 - 9 artiklassa tarkoitettujen rikosten torjunnalle. Mietinnössä viitataan rikoslain 8 luvun 1 §:n 2 momentin syyteoikeuden vanhentumista koskevaan säännökseen mainitsematta momentin 4 kohtaa, jonka mukaan syyteoikeus vanhentuu kahdessa vuodessa, jos ankarin rangaistus on enintään yksi vuosi vankeutta. Ehdotetusta henkilötiedon levittämisestä toisen terveyden vahingoittamiseksi voitaisiin tuomita enintään yhden vuoden vankeusrangaistus. Mietinnön mukaan kyseinen enimmäisrangaistus täyttää direktiivin 10 artiklan 4 kohdan velvoitteen, mutta täyttääkö se 13 artiklan mukaisen velvoitteen huomioon ottaen käytännössä pitkään kestävät esitutkinnot? Muilta osin käräjäoikeus viittaa Helsingin käräjäoikeuden ja oikeuskanslerin lausuntoihin.

**Ehdotus erityisen suojelun tarpeessa olevan asianomistajan kuulustelua koskevien säännösten laajentamisesta koskemaan seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajan lasta tai asianomistajan kanssa samassa kotitaloudessa asuvaa hänestä riippuvaisessa asemassa olevaa henkilöä, joka on muodollisesti rikosprosessissa todistajan asemassa**

Ehdotus on kannatettava.

**Ehdotus asianomistajan yhteystietojen välittämistä tukipalveluihin koskevan säännöksen laajentamisesta koskemaan erityisen suojelun tarpeessa olevaa seksuaalirikoksen tai lähisuhdeväkivallan asianomistajaa**

Ehdotus on kannatettava.

**Ehdotus yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävästä jatkossa seurata ja arvioida Istanbulin sopimuksen ohella NKV-direktiivin tarkoittamia toimintapolitiikkoja ja toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ehkäistä ja torjua direktiivin soveltamisalaan kuuluvan väkivallan kaikkia muotoja**

Ehdotus on kannatettava.

**Seri-tukikeskuksia koskeva ehdotus**

Ehdotus on kannatettava.

**Seri-tukikeskuksiin liittyvä muutosehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin**

Ehdotus on kannatettava.

## Vaikutukset

**Millaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?**

Käräjäoikeuksien kannalta vaikutukset jäänevät vähäisiksi.

**Millaisia vaikutuksia viranomaisten toimintaan arvioitte esityksellä olevan?**

Esitys lisänee viranomaistahojen välistä yhteistyötä.

**Millaisia muita yhteiskunnallisia vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan?**

Ehdotus voi parhaimmillaan parantaa lähisuhdeväkivallan uhrien asemaa.

**Millaisia muita vaikutuksia arvioitte esityksellä olevan? (Esimerkiksi ihmisryhmiin kohdistuvat vaikutukset)**

-

## Vaihtoehtoiset ratkaisut

**Onko jokin muu tapa, jolla direktiivin edellyttämät vähimmäisvelvoitteet voitaisiin toteuttaa?**

-

## Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

**Miten kommentoitte mietinnön näkemyksiä, jotka koskevat suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä (mietinnön jakso 11)?**

-

## Muut havaintonne ja kommenttinne esitysluonnoksesta

**Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.**

-

Muut havaintonne ja kommenttinne direktiivin vähimmäisvelvoitteita pidemmälle menevistä (kansallisista) tarpeista naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumiseksi?

**Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.**

-

## Lausunnonantajan lausunto

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

-

Vistilä Tomi  
Keski-Suomen käräjäoikeus